

Dat er knelpunten zijn in de uitvoering van het Plattelandsontwikkelingsprogramma 2007-2013 (POP2) en het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), is inmiddels bij alle betrokkenen bekend. Maar er zijn ook veel oplossingen ontwikkeld in Nederland. Dat werd duidelijk tijdens het werkatelier dat door het Netwerk Platteland op 23 juni werd georganiseerd om de knelpunten en de oplossingen door te spreken. 'Nu rest de vraag hoe we deze kennis verspreiden.'

tekening: Henk van Ruitenbeek

POP2-knelpunten ontward

Communicatie moet kennis van oplossingen vergroten

Uit een quick scan die voorafgaand aan het werkatelier werd gehouden, bleek al dat er over de hele linie problemen zijn, vertelt Martine Vonk, vanuit CLM betrokken bij Netwerk Platteland. 'De procedures rond de twee subsidieregelingen verlopen niet soepel. Er zijn problemen bij het indienen van projecten, bij de projectbeoordeling, bij de financiering en bij de communicatie. De bijeenkomst was bedoeld om met alle betrokken partijen gezamenlijk tot oplossingen te komen. Dus niet zwartepieten toespelen, maar constructief zijn.'

Volgens Vonk is dat goed gelukt. 'Voor 33 benoemde knelpunten bleken er oplossingen te zijn. Dat hebben we niet allemaal

bedacht op deze middag, een groot deel bestond al. Nu rest vooral de vraag hoe we deze kennis verspreiden. Communicatie is erg belangrijk en nog niet toereikend. We moeten ervoor zorgen dat bij alle partijen de oplossingen bekend zijn. Beschikbaarheid via internet hoort daar zeker bij.'

Elisabeth Koch-van der Spek, programmacoördinator bij de provincie Noord-Brabant, was een van de deelnemers aan het werkatelier, en verklaart de knelpunten die er zijn: 'Met POP2 hebben provincies het niet meer voor het zeggen, maar de nationale overheid, en is het geheel veel grootschaliger geworden. Hierdoor zijn er veel partijen betrokken bij een proces dat best complex is. Communicatie is moei-

lijker als de lijnen lang zijn, en doordat procedures over meer schijven gaan kun je niet snel knopen doorhakken.' Het werkatelier was voor Koch een welkome gelegenheid om de oplossingen die bij de provincie Noord-Brabant waren bedacht, uit te dragen. 'Ik dacht dat wat wij deden wel bekend was bij de meeste provincies, maar dat bleek niet zo te zijn. Er moet echt vaker en beter met elkaar gepraat worden. Deze dag was daardoor heel waardevol.'

Cofinanciering

De provincie Noord-Brabant blijkt creatief te zijn omgegaan met de knelpunten, bijvoorbeeld die rondom de cofinanciering.

'Voor 33 knelpunten bleken er oplossingen te zijn'

Leader was in de periode 2000-2006 een zelfstandig experimenteel programma, gericht op innovatie, een sterke inbreng van onderaf en met een publiek-privaat karakter. Het opnemen van Leader in het op 20 juli 2007 goedgekeurde Europese subsidieprogramma POP2 (Plattelandsontwikkelingsprogramma 2007-2013) voor Nederland zorgt voor spanning. Ondermeer doordat de Leaderprojecten nu worden beoordeeld volgens de criteria van het rijk en de provincies, terwijl het Leaderprogramma juist een stimulan moest zijn voor projecten waarvoor mogelijk nog geen helder beleid geformuleerd was door de verschillende overheden.

En dat is jammer, omdat zo meer Brussels geld wordt gebruikt dan eigenlijk noodzakelijk is, waardoor uiteindelijk minder initiatieven ondersteund kunnen worden vanuit Brussels.'

Als oplossing heeft de provincie Noord-Brabant een cofinancieringspot opgezet, en daar voor elk van de drie plaatselijke groepen (PG's) 680.000 euro ingezet. Dat is de helft van de publieke gelden die nodig is om aanspraak te maken op de maximale bijdrage van 1,3 miljoen EU gelden. De andere 680.000 euro aan publieke gelden moeten de PG's zelf bij elkaar krijgen. De besteding van het geld wordt gecheckt door DLG op EU-conformiteit en door de provincie op provinciaal beleid. Verder wordt de inzet volledig vrijgelaten aan de PG's.

'Dit heeft meerdere voordelen', legt Koch uit. 'De aanvraag hoeft niet meer door de molen van de provincie en de PG's kunnen een indiener heel snel uitsluitel geven over de financiering, want de PG bepaalt.' Volgens Koch is dat logisch. 'Europa heeft ook met de Leadergeld de verantwoordelijkheid bij de PG gelegd, dan moeten wij dat als provincie ook doen. PG's voelen zich hierdoor meer betrokken en verantwoordelijk.' In de praktijk doen veel PG's zo zuinig mogelijk met het provinciale geld en steken ze energie in het regelen van andere publieke gelden, om te 'sparen' daar waar het kan.

Kleineprojectenregeling

Omdat de Leaderwerkwijze een succesvol concept is gebleken - de gelden werden efficiënt besteed in diverse reconstructiegebieden - heeft de provincie Noord-Brabant zes provinciale Leadergebieden ingesteld met dezelfde principes als de drie EU-Leadergebieden, waardoor er nu Brabantdekkend met de Leadermethode wordt gewerkt. Met dát verschil dat deze provinciale Leadergebieden alleen verantwoording hoeven af te leggen aan de provincie en niet aan de EU - via DLG. Deze gebieden krijgen daardoor snel subsidie en hebben een grote slagkracht. Ook bleek de procedure die via DLG loopt best kostbaar. Elk project dat beoordeeld wordt, kost van begin tot eind zo'n negenduizend euro. Daarom heeft de provincie besloten de aanvragen in de drie EU-Leadergebieden van minder dan 75.000 euro zelf te subsidiëren. Naast

deze kleineprojectenregeling onderzoekt de provincie - naar Gronings voorbeeld - het onderbrengen van deelprojecten onder grotere koepelprojecten.

Het Noord-Brabantse voorbeeld is slechts een van de vele oplossingen die tijdens het werkatelier de revue passeerden. Veel van de oplossingen bleken op diverse fronten al gehanteerd te worden en gemakkelijk overdraagbaar naar andere provincies en regio's. Voor andere knelpunten is wel duidelijk geworden waar de oplossing gevonden kan worden, maar moeten die nog wel worden gerealiseerd, zoals de toepassing van toetsingscriteria bij Leaderaanvragen, het gebruikmaken van koepelprojecten, het benutten van de mogelijkheden van voorfinanciering, het maken van uitvoeringsovereenkomsten van overheden met private organisaties, het bundelen van geldstromen of het invoeren van de 50/50-cofinanciering op projectniveau.

Over drie knelpunten - de BTW-problematiek, de 50/50 regeling voor cofinanciering en het declareerbaar uurtarief - wordt over de betrokken organisaties verder nagedacht. Het netwerk Platteland zal het vinden van oplossingen stimuleren, de ontwikkelingen op de voet volgen en een rol blijven spelen in de communicatie van oplossingsmogelijkheden.

Koch: 'Tegenover de private financiering wordt in het huidige POP geen EU-financiering gezet, er wordt slechts gekeken naar publieke gelden. Er kunnen dan twee situaties ontstaan. Stel dat er een ton nodig is voor een project, maar gemeente of provincie wil maar 40 duizend betalen, dan geeft Brussel maximaal 40 duizend en heb je een tekort. Het private initiatief wordt dus niet beloond en zodoende heb je een tekort. Andersom kan het ook: het project kost een ton, en gemeente of provincie is bereid 60 duizend bij te dragen. Brussel verdubbelt deze 60 duizend, waarmee de gemeentelijke bijdrage in feite te hoog is. Door deze bijdrage te verminderen naar 50 duizend klopt het financiële plaatje wel.'

Op de website van Netwerk Platteland is een uitgebreid verslag te vinden van het werkatelier, met daarin een overzicht van de knelpunten en gevonden oplossingen.
www.netwerkplatteland.nl/bijeenkomsten